

Motion till riksdagen 2025/26:1504

av **Jamal El-Haj (-)**

Stärkt skydd för arbetstagares integritet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett stärkt integritetsskydd för arbetstagare, genom att tydligare reglera när arbetsgivare får begära prover, hälsotester eller annan känslig information samt säkerställa att sådana åtgärder endast används när det är nödvändigt och proportionerligt, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa skyddet mot diskriminering i arbetslivet genom att tydliggöra förbudet mot frågor om graviditet, familjeplanering och antal barn vid rekrytering eller anställning samt införa skärpta sanktioner vid överträdelser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rätten till privatliv och kroppslig integritet är en grundläggande del av de mänskliga rättigheterna. Ändå finns exempel i dagens arbetsliv där arbetsgivares krav riskerar att inskränka denna rätt.

I många branscher förekommer olika former av kontroller, såsom drogtester, hälsoundersökningar och krav på läkarintyg, som i vissa fall går utöver vad som är motiverat för arbetets art eller säkerhet. Dessa åtgärder kan upplevas som kränkande och skapa en obalans i maktförhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Särskilt allvarliga är de situationer där kvinnor utsätts för frågor om graviditet, familjeplanering eller antal barn. Sådana frågor strider mot diskrimineringslagen och har inget med arbetsförmåga att göra. Ändå rapporterar många arbetssökande och anställda att dessa intrång förekommer. Det riskerar att förstärka ojämställdheten i arbetslivet, där kvinnor nekas anställning eller avancemang på grund av förväntade graviditeter eller familjeansvar.

Arbetstagarens beroendeställning till arbetsgivaren gör det ofta svårt att säga nej till integritetskränkande frågor eller tester. När alternativet kan vara att förlora jobbet eller nekas en anställning är samtycket inte frivilligt i egentlig mening.

I en modern arbetsmarknad ska arbetsgivare kunna säkerställa säkerhet och kvalitet i verksamheten – men detta måste ske med respekt för individens integritet. Balansen mellan arbetsgivarens behov och arbetstagarens rätt till privatliv behöver därför förtydligas och stärkas.

Den nuvarande lagstiftningen ger visst skydd, men tillämpningen är ojämn och många arbetstagare upplever sig oskyddade. Diskrimineringslagen förbjuder uttryckligen diskriminering på grund av kön och graviditet, men fall rapporteras ändå. Arbetsmiljölagen ställer krav på en säker arbetsmiljö, men reglerar inte tydligt när och hur integritetskänsliga tester får användas.

Det behövs därför en förstärkning av arbetstagares integritetsskydd, både genom tydligare reglering och genom utbildning och tillsyn. Sverige ska vara ett land där människor kan delta i arbetslivet utan att tvingas lämna ifrån sig information om sitt privatliv som inte är relevant för arbetet.

Jamal El-Haj (-)